

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission
in Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations Unies au
Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

Zakon Br. 02/L-20

**O TEHNIČKIM ZAHTEVIMA ZA PROIZVODE
I OCENI USAGLAŠAVANJA**

Skupština Kosova.

Na osnovu Uredbe br.2001/9, od 15. maja 2001, Ustavnog okvira za privremeno samoupravljanje na Kosovu, Poglavlje 5.1.(d), 9.1.1 i 9.1.26 (a),

radi utvrđivanja tehničkih zahteva za proizvode i postupka za ocenu usaglašavanja i u skladu sa standardima Evropske Zajednice,

Usvaja:

**ZAKON O TEHNIČKIM ZAHTEVIMA ZA PROIZVODE
I OCENI USAGLAŠAVANJA**

**POGLAVLJE I
I.OPŠTE ODREDBE**

Član 1

1.1. Ovim se zakonom uredjuje način propisivanja tehničkih zahteva za proizvode i postupak ocene usaglašavanja sa propisanim zahtevima kao i donošenje tehničkih propisa kojima nadležna ministarstva, za pojedine proizvode ili skupine proizvoda, uređuju najmanje jedan od sledećih elemenata:

- (i). Tehničke zahteve koje moraju zadovoljiti proizvodi koji se stavljam na tržište i/ili upotrebu,
- (ii). Prava i obaveze pravnih i fizičkih osoba koje stavljam proizvode na tržište i/ ili upotrebu,
- (iii). Postupke ocene usaglašenosti sa propisanim tehničkim zahtevima,
- (iv). Prava i obaveze tela za ocenu usaglašenosti proizvoda sa tehničkim zahtevima,
- (v). Dokumente (potvrde, tehničku dokumentaciju, i sl.), koji moraju biti dostupni nadležnim telima prie stavjanja proizvoda na tržište i / ili upotrebu,
- (vi). Način označavanja proizvoda,

1.2. Ovim se zakonom uredjuje nadzor nad ispunjavanjem zahteva propisanih tehničkim propisima i valjanost dokumenata o usaglašenosti i znakova usaglašenosti izdatih u inostranstvu.

1.3. Ovaj se zakon ne primjenjuje na propisivanje tehničkih zahteva i provedbu postupaka ocene usaglašenosti za proizvode koji su uredjeni posebnim zakonima.

Član 2

Proizvodi mogu biti stavljeni na tržište, odnosno mogu se upotrebljavati samo ako su u saglasnosti sa propisanim tehničkim zahtevima, ako je njihova sukladnost utvrđena prema propisanom postupku i ako su označeni u skladu sa propisanim tehničkim propisima.

Član 3

Termini upotrebljeni u ovaj Zakon imaju sledeće značenje:

- (i). **Proizvod** - je svaki materijal koji je rezultat jedne aktivnosti ili postupka, uključujući i tehničku opremu, preradjevine i druge predmete namenjene za tržište,
- (ii) **Proizvodjač** - je svaka fizička ili pravna osoba koja je odgovorna za projektiranje, proizvodnju proizvoda ili vrši njegovo predstavljanje ili koja menja, temeljito modificira ili preradije proizvod radi njegovog stavljanja na tržište i/ili u upotrebi,
- (iii) **Stavljanje proizvoda na tržište** - je početna radnja kada se proizvod može slobodno kupiti od bilog koga, nakon kojeg on prelazi iz faze proizvodnje ili uvoza, u fazu stavljanja na tržište i/ili upotrebu. Ova se definicija ne odnosi na proizvode koji se proizvode ili uvoze radi prodaje na inostranom tržištu,
- (iv) **Stavljanje proizvoda u upotrebu** - je trenutak prve upotrebe proizvoda od strane krajnjeg korisnika,
- (v). **Nadzor nad tržištem** - podrazumeva metode, postupake i radnje nadležnih tela, kako bi se osiguralo da proizvodi na tržištu zadovoljavaju zahteve koji se na njih odnose, da imaju potrebne oznake usaglašenosti i da su praćeni potrebnom tehničkom dokumentacijom,
- (vi). **Usklađeni Evropski standard** - je Evropski standard usvojen od Evropske organizacije za standarde, donet na osnovu ovlašćenja Evropske komisije zasnovan na smernice objavljene u "Službeno glasilo" Evropske zajednice.
- (vii). **Akreditacija** - je postupak kojim merodavno telo službeno priznaje da je bilo koje telo ili osoba sposobna za obavljanje određenih zadataka,
- (viii). **Ocena usaglašenosti proizvoda** - je sistematsko neposredno ili posredno nadgledanje koja se odnosi na utvrđivanje jesu li ispunjeni određeni tehnički zahtevi za proizvode,
- (ix). **Oznaka usaglašenosti** - podrazumeva oznaku stavljenu na proizvod kojom se garantira da je usaglašenost proizvoda potvrđena prema propisanim tehničkim zahtevima,
- (x). **Telo za ocenu usaglašenosti** - je o dobavljaču neovisna laboratorija, potvrđeno telo, nadzorno ili drugo telo koje sudjeluje u postupku ocenjivanja usaglašenosti,
- (xi). **Tehnička pravila** - su podzakonski propisi tehničkog karaktera kojima se propisuju svojstva proizvoda uključujući i administrativne mere koje se primenjuju u slučaju povrede istih.

POGLAVLJE II PROPISIVANJE TEHNIČKIH ZAHTEVA

Član 4

Tehničkim zahtevima određuju se obaveze pravnih i fizičkih osoba koje stavljuju proizvode na tržištu i/ili u upotrebi, imajući u vidu njihovu sigurnost za život i zdravlje ljudi, zaštitu sredine i imovine te druge uvjete propisanih tehničkim zahtevima čija je primena obavezna i neprekidna.

Član 5

5.1. Odgovarajuća ministarstva, u skladu sa ovim zakonom, donosit će tehnička pravila kojima propisuju tehničke zahteve za proizvode ili grupu proizvoda i propisuju postupke ocene usaglašenosti radi:

- (i). sigurnosti proizvoda,
- (ii). zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka
- (iii). zaštite okoline,
- (iv). zaštite potrošača i drugih korisnika,
- (v). zaštite imovine,
- (vi). zaštite drugih opštih interesa.

5.2. Odgovarajuća ministarstva donose tehnička pravila iz stava 1. ovog člana u skladu sa Programom sproveđenja koji donosi Vlada Kosova na predlog Ministarstva za trgovinu i industriju.

5.3. Tehnička pravila iz stava 1. ovoga člana donose se radi usklađivanja Kosovskog zakonodavstva sa zakonodavstvom EZ-a za oblast tehnike.

5.4. Pri donošenju tehničkih pravila iz stava 1. ovoga člana, uzima će se u obzir međunarodno načelo i obaveze iz dvostranih ili višestranih sporazuma radi otklanjanja tehničkih prepreka u trgovini.

5.5. Smatra će se da je proizvod usaglašen sa tehničkim pravilima ako odgovara zahtevima Kosovskih standarda koji su utvrđeni u skladu sa evropskim standardima.

5.6. Registr Kosovskih standarda iz stava 5. ovoga člana objavljuje telo Kosovska agencija za standardizaciju, u "Službeni list".

5.7. U slučaju da se utvrdi da proizvodi koji su u skladu sa tehničkim pravilima iz stava 1. ovog člana, i koji su pravilno proizvedeni i održani, i koji se upotrebljavaju za predviđenu namjenu, ali koji mogu ugroziti zdravlje i/ili sigurnost korisnika ili drugih osoba, Odgovarajuće ministarstvo iz stava 1. ovoga člana preduže će mere za povlačenje takvih proizvoda sa tržišta, odnosno zabranu ili ograničenje njihovog stavljanja na tržište i/ili u upotrebu.

5.8. Ako se utvrdi da proizvodi koji ispunjavaju zahteve jednog Kosovskog standarda iz stava 5. ovoga člana ne ispunjavaju zahteve određenih tehničkih pravila iz stava 1. ovoga člana ili da taj proizvod može ugroziti zdravlje i/ili sigurnost korisnika ili drugih osoba, taj će se Kosovski standard izbrisati iz popisa Kosovskih standarda iz stava 6. ovog člana.

5.9. Odgovarajuće ministarstvo iz stava 1. ovoga člana odmah će obavestiti javnost o bilo kojoj od mera iz stava 7. i 8. ovoga člana, preko sredstava javnog informisanja i objavlјivanjem obavijesti u "Službeni list".

POGLAVLJE III POSTUPCI OCENE USAGLAŠENOSTI

Član 6

Tehničkim pravilima utvrđuju se tehnički zahtevi i postupci ocene usaglašenosti za proizvode za koje pravna ili fizička osoba mora ispuniti, pre njihovog stavljanja na tržište ili upotrebu:

- (i). Osigurati provedbu postupka ocene usaglašenosti sa propisanim tehničkim zahtevima,
- (ii). Izdati, odnosno osigurati izjavu o usaglašenosti, potvrdu ili drugi dokumenat o usaglašenosti (u daljem tekstu: dokumenta o usaglašenosti),
- (iii). Kompletirati i čuvati tehničku dokumentaciju u propisanom opsegu, obliku i rokovima
- (iv). Osigurati označavanje sa propisanim oznakama usaglašenosti.

Član 7

7.1. Na proizvode koji su usaglašeni sa tehničkim pravilima i zahtevima mora se staviti propisana oznaka usaglašenosti.

7.2. Oblik, sadržaj i izgled oznake usaglašenosti i podzakonske propise o njenoj upotrebi, propisuje ministar Trgovine i Industrije.

7.3. Na proizvode koji nisu usaglašeni sa zahtevima tehničkih pravila i na proizvode za koje nije propisano označavanje oznakama usaglašenosti, ne smeju se stavljati oznake usaglašenosti ili druge oznake koje su slične propisanim oznakama usaglašenosti, koje bi mogле stvoriti zabunu na tržištu ili obmanuti potrošača.

Član 8

8.1. Tehničkim pravilom odredi će se postupak ocene usaglašenosti za svaku grupu proizvoda.

8.2. Na ocenu usaglašenosti iz stava 1. ovoga člana primjenjiva će se neki od sledećih postupaka ili koja njihova kombinacija:

- (i) Ocena usaglašenosti od proizvodjača produkta,
- (ii) Ocena usaglašenosti proizvoda koju obavlja telo za ocenu usaglašenosti na jednom uzorku uzetog sa tržišta ili iz proizvodnog procesa,
- (iii). Upravljanje sistemom osiguravanja kakvoće tokom proizvodnog procesa,
- (iv). Utvrđivanje usaglašenosti i sprovođenje nadzora nad proizvođačevim sistemom osiguravanja kakvoće proizvodnog procesa, koje sprovodi telo za ocenu usaglašenosti.

POGLAVLJE IV
TELA ZA OCENU USAGLAŠENOSTI I ZAHTEVI KOJE MORAJU ZADOVOLJITI

Član 9

- 9.1. Tehničkim se pravilima propisuju posebni zahtevi koje moraju zadovoljiti tela za ocenu usaglašenosti i nadzor nad njihovim radom.
- 9.2. Odgovarajuća ministarstva koja donose tehnička pravila iz stava 1. ovoga člana utvrđuju ispunjavanje zahteva za tela koja sprovode ocenu usaglašavanja.
- 9.3. Tehničkim pravilom uredi će se postupak nadzora nad radom tela za ocenu usaglašenosti kao i mere koje treba preuzeti u slučaju neispunjavanja zahteva iz stava 1. ovog člana.

Član 10

Zahtevi koje moraju zadovoljiti tela iz člana 9. stav 1. ovoga zakona, odnose se na:

- (i) Stručnu sposobnost osoblja tela za ocenu usaglašenosti,
- (ii). Potrebnu opremu,
- (iii). Osiguranje nezavisnosti i nepristranosti u postupku ocene usaglašenosti,
- (iv). Čuvanje poslovne tajne,
- (v). Odgovornost za obavljeni rad, osim u slučaju kad je odgovornost propisana drugim zakonom,
- (vi). Druge uvjete koje moraju ispunjavati za ocenu usaglašenosti.

Član 11

11.1. Kad su tehničkim pravilima propisani zahtevi u skladu sa članom 10. ovog zakona, tela za ocenu usaglašenosti mogu obavljati poslove utvrđene ovlašćenjem koje izdaju odgovarajuća ministarstva koje su donele tehnički propis.

11.2. Ovlašćenje iz prethodnog stava može se vremenski ograničiti ili važiti do ukidanja.

11.3. Tela za ocenu usaglašenosti, zahteve iz člana 10. ovoga zakona moraju ispunjavati i primjenjivati za vreme trajanja ovlašćenja.

11.4. Ako se utvrdi da je u toku trajanja ovlašćenja telo za ocenu usaglašenosti prestalo ispunjavati zahteve iz člana 10. ovog zakona, odgovarajuće ministarstvo koji je doneo tehničko pravilo, donosi rešenje kojim se ovlašćenje ukida.

11.5. Protiv rešenja iz stava 1. i 4. ovoga člana nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

Član 12

12.1. Tela za ocenu usaglašenosti, određena za sprovođenje zadataka u smislu odredaba ovog zakona, izdaju dokumente o usaglašenosti na osnovu zahteva pravne ili fizičke osobe koja stavlja proizvod na tržište i/ili u upotrebu.

12.2. Telo za ocenu usaglašenosti i podnositelj zahteva utvrdi će ugovorom sklopljenim u pisanim oblicima, međusobna prava i obaveze u vezi sa izdavanjem dokumenata o usaglašenosti.

POGLAVLJE V
VALJANOST DOKUMENATA I ZNAKOVA USAGLAŠENOSTI
IZDATIH U INOSTRANSTVU

Član 13

13.1. Na Kosovu važe dokumenti o usaglašenosti i oznake usaglašenosti izdati u inostranstvu, ako su izdati u skladu sa medjunarodnim ugovorima koje je sklopio Kosovo.

13.2. Odgovarajuća ministarstva koja su donela tehnički zahtev mogu priznati valjanost dokumenta o usaglašenosti i oznake usaglašenosti izdati u inostranstvo, ako su identični sa tehničkim pravilima za proizvode, koja su doneta na Kosovu i ako su postupci tela koja su ocenila usaglašenost istovetna sa postupcima i zahtevima propisanih Kosovskim tehničkim pravilom.

13.3. Evidenciju primenljivih dokumenata o usaglašenosti i oznake usaglašenosti kao i tela za ocenu usaglašenosti, vrše odgovarajuća ministarstva nadležna za donošenje tehničkih pravila.

POGLAVLJE VI
INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 14

14.1. Ispunjavanje zahteva iz ovoga zakona i pravila donešenih za njihovo sprovođenje nadzire inspeksijski organ u skladu sa svojom delatnošću.

14.2. Nadležni inspektorji imaju ovlašćenja za preduzimanje mera koje proizilaze iz posebnih pravila koja se odnose na njihov rad, prema ovom zakonu i posebnim pravilima iz člana 5. ovoga zakona.

14.3. Osim ovlašćenja iz stava 2. ovoga člana, nadležni inspektorji mogu:

- (i). Zahtevati od dobavljača sve potrebne informacije i uvid u izdate dokumente o usaglašenosti kao i tehničku dokumentaciju,
- (ii). Obaviti odgovarajući pregled i ispitivanja proizvoda imajući u vidu usaglašenost sa pravilima kad se proizvodi stave na tržište, odnosno kad se počnu upotrebljavati,
- (iii). Uzimati uzorce proizvoda i dati ih na ispitivanje i ocenu usaglašenosti,
- (iv). Naređivati otklanjanje, kada je to moguće, utvrđenih neusklađenosti proizvoda , u protivnome, naređivati njihovo povlačenje sa tržišta,
- (v). Zahtevati da se proizvodi opskrbe propisanim oznakama, odnosno ukloniti nedopuštene oznake označene na proizvod,
- (vi). Zabraniti stavljanje na tržište, ograničiti stavljanje na tržište ili odrediti povlačenje neusaglašenih proizvoda sa tržišta i provesti dodatne mere koje će osigurati da se ta zabrana poštuje,
- (vii). Obavestiti odgovarajuće ministarstvo koje je donelo tehničko pravilo koje se odnosi na određeni proizvod i da preduzme radnje utvrđene pravilima o međusobnom obaveštenju,

(viii). Narediti uništavanje neusklađenih proizvoda ako je to nužno za zaštitu zdravlja i sigurnosti ljudi, životinja i bilja, u skladu sa članom 5. (ii) ovog zakona.

14.4. Ako nadležno inspekcijsko telo ne raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili opremom za obavljanje pregleda ili ispitivanja iz stava 3. ovoga člana, vršenje pojedinih radnji u okviru inspekcijskog nadzora, može poveriti osposobljenoj ustanovi za ovu vrstu delatnosti.

14.5. Troškove inspekcijskog postupka (troškovi ispitivanja i provere usklađenosti proizvoda i druge troškove u vezi sa inspekcijom) koji su nastali pri vršenju nadzora, snosi pravna ili fizička osoba, ako se utvrdi da proizvod nije bio u skladu sa osnovnim zahtevima.

Član 15

Vlada Kosova propisat će podzakonskim aktom način obaveštavanja drugih država, odnosno međunarodnih subjekata o merama odgovarajućih ministarstava kojima se zabranjuje ili ograničava stavljanje nekoga proizvoda na tržište ili u upotrebu, ili naređuje njegovo povlačenje iz prometa zbog javnog interesa, i ako te mere utiču na slobodnu razmenu robe u međunarodnoj trgovini.

POGLAVLJE VII KAZNENE ODREDBE

Član 16

16.1. Novčanom kaznom od 1.000 € do 5.000 € kazni će se za prekršaj pravna osoba, odnosno kaznom od 250 do 500 € fizička osoba koja u vezi sa samostalnim obavljanjem delatnosti:

- (i). Stavi na tržište, odnosno počne upotrebljavati proizvod protivno članu 2. ovog zakona,
- (ii). Stavi na tržište, odnosno počne upotrebljavati proizvod protivno članu 5.stav 1. ovog zakona,
- (iii). U suprotnosti sa članom 7. stav 1. ovog zakona, na proizvode koji su u skladu sa propisanim tehničkim zahtevima, ne stavi propisanu oznaku usaglašenosti,
- (iv). U suprotnosti sa članom 7. stav 3. ovog zakona označi proizvode oznakama usaglašenosti ili drugim oznakama koji su slični oznakama usaglašenosti do te mere da bi mogli stvoriti zabunu na tržištu ili obmanuti potrošače,
- (v). U suprotnosti s članom 9. ovog zakona obavlja poslove tela za ocenu usaglašenosti u vezi sa ocenom usaglašenosti,
- (vi). U suprotnosti sa članom 14. stav 2.i 3. ovog zakona ne postupa u skladu sa izvršnim odlukama nadležnih inspekcijskih tela.

16.2. Novčanom kaznom od 100 do 300 € kazni će se za prekršaj i odgovorna osoba pravne osobe za učinjeni prekršaj iz stava 1. ovog člana.

**POGLAVLJE VIII
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Član 17

Vlada Kosova usvoji će Program sprovođenja iz člana 5. stav 2. i podzakonski akt iz člana 15. ovog zakona, u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 18

Prekršajni postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu ovog zakona, dovrši će se prema kaznenim odredbama koje su bile na snagu do stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 19

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti svi propisi koji su važili za oblast koju uredjuje ovaj zakon uključujući članove 7 do 14. zakona o Standardizaciji, br. 2004/12.

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu nakon usvajanja od Skupštine Kosova i proglašenja od Specijalnog Predstavnika Generalnog Sekretara.

**Zakon Br. 02/L-20
24 Juni 2005**

Predsednik Skupštine Kosova,

akademik Nexhat Daci